

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad, az Aradi és Csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A vallásbéke.

Arad, szeptember 3.

A magyar püspöki kar két napi tanácskozás után egyértelműleg megállapította azon irányelveket, melyeket az egyházpolitikai törvényekkel teremtett helyzettel szemben a katolikus papság követni fog. Ezen megállapodásait közös körlevélben fogja úgy az alsó papsággal, mint a hívekkel tudatni. A körlevél szó szerinti tartalma ugyan ismeretlen, s meg lehet, hogy még a végleges szövegezése sincsen készen, de annyi már is ösmeretessé vált belőle, hogy a főpapság az egyedül lehető álláspontot foglalta el, azt tudni illik — hogy meghajol a törvények rendelkezései előtt annélkül, hogy feladná azon jogát, mely szerint az egyház hitéletében a vallás tanait fentartja s azokhoz képest igyekszik híveinek az egyház jogkörét illető viszonyait szabályozni. Ennél kevesebbet nem tehettek, többet pedig tőlük senki sem várt.

Hogy a tuzók vezére, Schlauch nagyváradi püspök a konferenciától távol maradt, maga is eléggé jellemző körülmény, melyet megmagyaráz az értekezleti megállapodások ama fő elve, hogy a törvények rendelkezései s végrehajtásának sem a papság ellene nem szegül, sem a híveket ilyen ellenszegülésre biztatni nem fogja.

Ezzel az egész dolog a lassankénti pacifikáció útjára lett terelve. Mert azt sohasem várta, de nem is követelte az államhatalom, hogy a katolikus egyház a maga hatáskörében másféleképen mino-

sítse ezután az egyes házasságok törvényes voltát, mint a hogyan hittételei azt előírják, hogy meg ne tagadja a polgári hatóság által érvényesen megkötött házasságtól az áldást, ha ezt hitelvei tiltják. Am tartsa nyilván továbbra is a hiveit a saját papjai által saját törvényeinek megfelelőleg vezetett egyházi anyakönyvekben, kösse és bontsa a kánonjog szerint azon híveinek frigyét, kik bajukban ő hozzá fordulnak; e miatt az államhatalommal és a világi jogszolgáltatással konfliktusba keveredni nem fog, mert azért mégis csak az lesz az örökösödésre jogosult törvényes gyermek, a ki a világi törvények szerint van ilyené minősítve, s az a házasság lesz jogérvényesen kötve vagy bontva, mely ezen hatóság ítélkezése alá bocsájtja ügyét-baját.

Komoly következményekkel járó és beláthatatlan bonyodolmakra vezető harc egyház és állam között csak akkor támadhatott volna, ha a katolikus klerus ellenszegül a törvény ama rendelkezésének, mely szerint a jegyesek házassága egyházilag meg nem áldható addig, míg a polgári hatóság előtt meg nem kötött: ha e törvény rendelkezését maga átlépi s annak megszegésére a híveket biztatja, ösztönzi; ha e törvényszegéseit magából és híveiből a világi bíróság által elítelt s az államhatalom által pénzbírság- és börtönbüntetésekkel üldözött és sujtott mártyrokat csinál. Erre azonban annál kevesbé lehetett kedve s ösztöne, mert a küzdelem előreláthatólag a kath. egyház magyarországi pozíciójának végleges megromlásával végződött volna;

de különben már eddig is respektált több oly állami rendelkezéseket és föltételeket, melyek teljesülte előtt a házasság megkötésétől tartózkodnia kellett, és melyek ignorálása rá eddig is büntetéssel járt.

Igy azonban, hogy a főpapság egyetemes megállapodása szerint is a tetteges renitencziának ezen utolsó eszköze elejtett, s a törvények végrehajtása elé a kath. egyház akadályokat gördíteni nem fog, remélhető, hogy az a vallásközi béke, mely az állam által épen a szóban forgó egyházpolitikai törvények által czéloztatott, bizton el fog éretni. Erre a föltevésre jogosít bennünket más államok példája, melyekben a kath. lakosság tulnyomósága s a klerus sokkal nagyobb befolyása mellett is a már egyszer behozott és végrehajtott hasonló törvények soha többé revízió alá nem kerültek. De biztosít bennünket a kedélyekben helyreállandó béke- és nyugalomról a viszonyok elfogulatlan mérlegeléséből levonható következtetés is. Mert ha egyszer a köznéplátia, hogy az egyházpolitikai törvények végrehajtásával s érvénybe lépésével se vallásos kötelemeinek teljesítésében zavarva, sem magánéletében zaklatva, új terhekkel sújtva nincsen, teljesen fogékonytalanná lesz a törvény ellen irányuló izgatásokra. S így a püspöki értekezletnek ama kissé burkolt érzelmű és élű határozata, hogy a kath. egyház jogait törvényes fegyverekkel védeni ezután sem fog megszűnni, valamint az ultramontán néppártiak telektorokkal hirdetett azon fenyegetődzése, hogy az új törvények megváltoztatására

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Semmi.

Irta: Békefi Antal.

Volt egyszer egy...

Ej nem mese ez. Minek bolondítsam a világot: a mesét úgy is valónak veszi, a valót legtöbbször mesének.

Hiszen kész szerencse, hogy él ez az asszony, a mese se irhatná le szebbnek, fiatal a javából, sok villanyos vérrel, delejes sötét barna szemekkel, nemének abból a javafajából, mely elnyúlhatetlenül telisdedteli teremő erővel: asszony, kecses konytyos fejjel, eszes, mint egy patriároha, ravasz, mint egy diplomata, asszony, aki semmiből egész világot csinál és a megalkotott világot romba dönti semmiért.

Egy igazi asszony.

Kár volna érte, ha mese volna már: az első szülött, arany gyapjas fejű lurkó még alig csaosog, mint a teckesfiók.

S az erős, életdus rózsató, amely ennek az elsőnek életet adott, arra van teremtve, hogy mentől több aranygyapjas fejű rózsát hajtszon.

Ha ez az asszony egyszer hátraszegi nemes, erőszakoskodó fejét és ezt mondja: „nem”, akkor döröghet, vagy epedhet az az irigyelt férfiú, aki a férje, a „nem” mentől inkább ostromoltatik, annál inkább „nem” marad. Kővér, alabástromos nyeka, amint diadalmasan kevélykedve hátra szeggetten körül gyűrűzi a ruha

gallér szegélyét, olyan épenséggel, mintha merőben fénylő kagylókalária volna.

Éreznie kell Fülöp urnak, hogy az asszony erősebb. Bizonyára igen kellemetlen állapot, mikor a férj észre veszi, hogy az a kecses frons-fej, mely fúrge mint a pipiskéé, jelentékenyen többet tud, mint ő s az idyl csatározások után végre is neki kell letenni a fegyvert, mert rendesen úgy csattan, hogy az asszonynak van igaza.

Am ha szerelemre kerül a sor: hogy tud ez az asszony szeretni. Mint egy vulkanikus véralkatu hetára, erőszakoskodó, megsemmisítő szenvedélyiyl és egészen az uráé, forró lehelletével, bársnyos creol-teste illatával, emésztő édes csókjaival.

Nem az ellenmondást nem tűrő, erős, eszes asszony többé, hanem egy férfiú nyakába ugrádozó csacska, kaczagó, fecsegő gyerek, akinek a szerelem lázában álmagon huzódnak föl sötét barna szemgolyói az árnyas pillák alá s úgy rezket ma is az ura kezében, mint az első éjjelen.

S annak az ostoba embernek, akit így szeretnek, nincs jobb dolga, mint féltékenységgel üldözni ezt az asszonyt. — Vagy talán épen azért félti így, mert az úgy szereti őt.

Rémítő nyilvánulása a féltő szerelemnek, mikor Fülöp megmarkolta izzó szenvedélyiyl az asszony fehér kezét, mely remeg mint a megföggött madár és azt mondja:

— Matild, irigy vagyok arra az emberre, akire az imént ránézted!

Egy férj, aki így beszél a feleségével. Azzal az asszonnyal, aki imádja.

— Örült vagy, Fülöp.

S lerázta magáról a bolond ember vaskezét, eltűnt s e zárközött, mire az az „örült” oda állt a bezárt ajtó elé és mint a gyerek kunyorált, hogy soha se lesz többé rossz, boosása ba.

Mindezek daczára, azt hiszem, hogy ezek egymásnak vannak teremtve. Szívek, melyek nem tudnak csendben lenni. A csóknak is a visszhangját keresik. S mialatt egymásért majd meghalnak: ördögöket festenek a falra önmaguknak az ijesztgetésére.

De ezzel a szerelemmel, mely ezt a két veszekedő szívet elárasztja, száz ördög se bír. Úgy megalkotta az ő néha felhős, de mindig boldog világát ez a nyakas szép asszony — semmiből...

S ime, megrázza magát szilajul, mint a rombolás démona s kész összezuzni kis kővér öklével ezt az egész szép lármás világot — semmiért.

Megfogózik az íróasztal tornyos faragványába, neki dől kevélyen és szertelen daczczal néz az ura szemébe, aki úgy ugrott be, mint egy féltékeny leopárd és nem kiált, hanem ordít az asszonyra, aki e pillanatban állt fölt az íróasztal mellől:

— Mi van a kezében? Mit gyúrtél össze a kezében?

— A sértett büszkeség jég hideg közönyével úgy tett Matild, épen úgy, mintha tényleg

minden rendelkezésükre álló eszközt felhasználni, nem fog nyugtalanítani senkit, a ki a történet tanúságait, a tények logikáját, különösen pedig a magyar katolikusság hazaszeretét és — *józan eszét* számításba veszi.

A püspöki kar pásztorlevele.

— szeptember 3.

Mint már tegnapi számunkban is megírtuk, a vasárnapi püspöki konferencián meggyeztek az egyháznagyok a kibocsátandó közös pásztorlevél szövegét illetően.

A „P. N.” most azt írja, hogy a püspöki konferencia által elfogadott közös pásztori körlevél szövegének főbb pontjai a következők:

1. hogy az egyházi felfogás szerint szerencsétlen törvényeket nem csak maga az egyház kénytelen respektálni, hanem egyszermind a híveket is utasítani kell arra, hogy a polgári törvények rendelkezéseinek vallási köteleességeik előtt eleget tegyenek;

2. az egyház egészben véve főtartja a maga tanítását és hitbeli felfogását, ehhez képeat továbbra is vezetendők lesznek a születési, halálzási és házassági anyakönyvek az egyház saját czéljaira;

3. a házassági ügyekben bíraskodó szentzékek semmi szín alatt nem adják ki az előttük megindított házassági pörök irományait a polgári bíróságoknak; de sőt a szentzékek továbbra is törvénykezni fognak mindazokban a pörökben, a melyekkel a hívek, saját lelkiismeretük megnyugtató végett, hozzájuk fordulnak, s az egyháziilag megáldott fölbontandó házasságok közül csak azokat ismerik el törvényesen fölbontottaknak, a melyekre nézve az egyház mondotta ki az elválást, kánonilag bontó akadályok következtében.

4. A házasság megkötését elkészítő hirdető eljárás ugyanaz lesz, a mi idáig volt, s az eskető lelkészek ezután is kötelesek megbírálni: vajjon a felek házassága a tridentinai kánonai szerint egyháziilag megtörténhet-e? Csak ama körülmények kipuhatólásának köteleességétől mentendők föl a lelkészek, melyeket idáig világi törvények rendelkezései folytán figyelembe kellett venniük, minők például a katonai szolgálat tekintetéből törvényileg statuált tilalmak.

5. A vegyes házasságoknál az új házassági törvény intézkedései lesznek irányadók. Vagyis, ha a felek házasságkötés előtt pre-

zentálják az eskető lelkészeknek a gyermekek vallásos nevelésére vonatkozó megállapodásokat s ha ez megfelel a kánonoknak: akkor megáldják a házasságot. Ha nem felel meg, akkor beáll a passiva assistentia, tehát a lelkész jelen van a házasságkötésnél, tudomásul veszi megkötését, de maga nem fungál.

6. A keresztény és nem keresztények között kötendő házasságok egyházi megáldásban nem részesíthetők.

Utasítanak továbbá a lelkészek, hogy az anyakönyveket ezutánra is fokozott gonddal vezessék; az anyakönyvi kivonatok kiállításánál az új törvények intézkedései szerint járjanak el; az illetékes polgári hatóságok által hivatalosan kérendő kivonatok esetéről és esetre ezután is annak rendje-módja szerint betérjesszék.

Utasítja továbbá a pásztorlevél a parokusokat arra, hogy szeptember 30-án zárják le az anyakönyveket, az így lezárt anyakönyvek másodpéldányait 1895. január 1-től számítva, a törvényhatóságoknak október közepéig küldjék meg.

A pásztorleveleket az ülésen jelen volt főpapok aláírták.

A „M. A.” tudósítója pedig ezeket írja lapjának:

A tanácskozás második napján a hívekhez intézendő körlevelet tárgyalták, melynek tenorja, hogy a „szerencsétlen” törvények (expressis verbis) felidézte helyzetben a hívek kényserülve vannak ugyan a polgári házasság megkötésére, nehogy hátrányos magánjogi következmények származzanak, de azért az egyházi házasság teljes erkölcsi erejében fenmarad, a hívek tehát felhivatnak, hogy az állami házassággal be ne érjék, mert az az egyház előtt sohasem legyen házasság, sőt a csak államilag egybekeltékek szemben az egyházi fenytékek is alkalmaztatni fognak. Felhivatnak a hívek, hogy még az állami házasságra való jelentkezés előtt jelentkezzenek egyházi házasságra és utasítanak a lelkészek, hogy az egyházi akadályok tovább is érvényben maradnak.

A körlevélben a püspöki kar keserű hangon emel panaszt a nemzet előtt, hogy Magyarországnak kilencszázados keresztény jellegét törli el az állam azzal, hogy a házasság szentségét egyenesen megtagadva, ez erkölcsi istitucziót egyszerű szerződésé degradálja.

Még erősebb hangot használ a lelkészekhez intézendő körlevél, melyben a jövő küzdelmeire is megadatik az utasítás.

A magyar körlevelet a püspöki kar szept.

féltekenyen s remegve s soritana valamit a kezében s összeszorította kis kövér öklét, hogy kipirult az, mint egy bazsarózsa, aztán csak ennyit mondott zavaros daczozal:

— Semmi!

De hogy mondta ezt! Ugy mondta, hogy felbőszüljön tőle drága Fülöpje, mint a bika, melynek a szarvaira piros kendőt kötnek. (Döfne is most, de szerencsére még nincsen szarva.) Megrázóan tragikus mozdulatokkal és hangon ostromolta Fülöp azt a daczos, hideg szobrot, mely összeszorította öklöskéjét, elrejtette, mintha féltene azt a „semmit”, amit benne rejtgetet.

— Hazudsz, asszony! Megcsaltál. A szeretődnek irsz, vagy tán attól kaptad. A levelet ide!

S több eféle örült badarságot kiabált Fülöp ur, mire Matild komoly és hideg maradt.

— A levelet ide! ordított egy tarczettel följebb Fülöp ur s támadó mozdulatot tett. De Matild kiegyenesedett, villámló szemével visszaverte a vakmerőt, aki most térdre ereszkedik és könyörög:

— Matild, lásd megörülök, mondd, mutasd, mit rejtettél el kezvedben!

Hideg egyszerű volt a válasz:

— Semmit.

Hideg egyszerű, de mégis úgy hangzott, mintha ezt mondaná: „Az én édes titkom, meguntalak téged, de ezt a „semmit” nem fogod meglátni, ez az én édes titkom.”

A megsértett asszony rettenetes volt: sem a revolver csöve előtt, sem annak az örült embernek a könyveire nem nyitotta ki a láztól kipirult markát, mely olyan volt, így vérhabosan, mint egy rózsaszínű kagyló.

— Megörülök! kiált a férj.

— Örülj meg! — felelt Matild hidegen s hozzátette indulatosan: de nekem hiened kell!

— Matild, vigyázz, elhagylak! — lobban föl Fülöp, némileg megerősödvé.

— Váljunk el, sujt vissza az asszony, de nekem hiened kell!

Meghal ez az asszony inkább, sem hogy ököre szoritott kis markát kinyissa és megmutassa azt a semmit, amivel im, szétzuzza az egész világot...

Válóban voltak s egyszer a bíró — tán épen a napokban — így szól a rendkívül szép, de rettenetesen hideg asszonynak:

— Kár, lássa, a végletekig menni. A férje imádja önt és kész megboosítani. Ugyan miért nem mutatja meg neki azt a „semmit”?

Egy pillanatra megvillan diadalmasan a hideg asszony szeme.

— Jó. Most már megmutatom. De csak egy feltétel alatt.

— S az?

— Ha azután sietteti bíró ur a válást. Okos ember volt a bíró. (Hiszen azért

29-ikén fogja a szószékről a híveknek felolvastatni.

A püspöki tanácskozás a kath. tanítók kongresszusának ügyét kiadta az oktatásügyi albizottságnak.

Ezenkívül csak egészen jelentéktelen ügyeket tárgyaltak.

A politikai szerződés és a főrendiházi akció nem képezte tárgyát a tanácskozásoknak.

A hangulat második napon is komoly és a tanácskozás egyértelmű volt. Emelkedettebb hangot csak a hercegprímás használt, midőn a liberális lapok azon gyanúsításai ellen tiltakozott, hogy ő nem ellenezné szívet-lélekkel a radikális törvényeket.

Ő emja kijelentette a leghatározottabban, hogy ő e törvényekben megnyugodni nem fog és azok eltörlésére törekszik. A kath. tanítónak állami anyakönyvvezetőkként való alkalmaztatását ő emja nem hozta elő s a püspöki kar is némán siklott át e kényes jellegű expositción.

Kijelentette továbbá, hogy a tanítóképzők államosítása végett nem tárgyal a kormányval.

A konferencia délután kevéssel 3 óra előtt ért véget.

Városi közügyek.

Sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1895. évi szeptember hó 11-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaboknak:

1. A polgármester jelentése 1895 évi. aug. hóról.

2. A nagyméltóságú kereskedelemügyi magy. kir. Miniszterium intézvénye, az aradi államilag segélyezett fa és fémipari szakiskola államosítására vonatkozó közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában.

3. Arad. szab. kir. város közigazgatási bizottságának jelentése a közigazgatás összes ágainak állapotáról az 1895 év I-ső felében.

4. Kolozsvár sz. kir. város közönségének a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumhoz intézett felirata a Kolozsvárt felállítandó második Pasteur-féle gyógyintézet létesítése iránt.

5. Ugy annak a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumhoz intézett felirata a hírlapi hirdetési bélyeg illeteknek eltörlése vagy legalább leszállítása iránt.

6. A G a n z és társa vasöntő és gépgyár részvény-társulatnak kérvénye a város tulaj-

biró.) Megígérte, hogy úgy lesz, bár világosan látta az asszony szemében, hogy tudna az szerelmében sirni is, ha akarna.

— Nos, — mosolygott a szabadság után epedő asszonyság, itt van s letépte habos nyakáról a medailont, ez az...

— A „semmi”?

— Benne van. Adja neki, de az ígérlet szép szó...

S ezzel távozott.

A bíró nézegette a szubtilis kis jószágot: ragyogó aranyömb csucos türkizkövel, köröskörül apró, gombostüfejnvi gyémántok, csak a zárját kell felpattantani...

Belépett a férj. Diadalmasan kiált eléje a bíró:

— Nos uram, szent a béke. Itt van a — semmi!

Inog, reszket, dadog Fülöp ur, míg föl-pattan a csecebecse gyémántos kapuja: ott van az ő miniatúr feje.

— Nos? sürgeti a bíró, mi van benne?

— Semmi, arozképem.

A képet fölmozdítja kis fészkeről.

— De ni, itt egy gyűrött kis papiros. Kibontja lázasan.

Egy mindenható szó van ráírva elmosódó asszonnyos betűkkel, miknek szavacskaí finomak, mint a virágezirom.

„Szeretlek!”

Éz a — semmi.

Mondom, hogy — bár a véralkatuk ellenkező — egymásnak vannak teremtvé.

donához tartozó radnai uti trestelek megvétele iránt.

7. A tanács jelentése az aradvárosi ipariskolai bizottságnak az 1894-95-ik tanévre vonatkozó zárszámadások tárgyában tett jelentésre.

8. U. a. az aradvárosi ipariskola 1895-96-ik tanévre kivetett költségelirányzatára.

9. Egy irodai segéd tisztii állásnak választás útján való betöltése.

10. A pénzügyi bizottság jelentése S a r l o t Domokos főkapitány és B u n d Henrik főszámvevő indítványa tárgyában a városban fogyasztandó szikviz megadóztatása iránt.

11. A polgármester előterjesztése a fa és fémipar iskola építésére felvett 62000 frtos költsön elszámolása tárgyában.

Arad, 1895. szeptember hó 3-án.

Kiadta:
INSTITUTORIS KÁLMÁN,
főjegyző.

IDŐJÁRAS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 767.8 milliméter, délután 2 órakor 766.2 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 19.1, délután 2 órakor C° + 29.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 3, délután 2 órakor DK. 3. Felhőzet: reggel derült, délután derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai-napra a következő időjárás várható:

— Szeptember 4. —

Derült. — Száraz. — Meleg.

A zsidók és a polgári házasság.

— Saját tudósítónktól. —

A nagyváradai izr. congressusi hitközség az okt. 1-én életbelépő házassági és anyakönyvi törvények intézkedései folytán a felekezeti házassági és születési anyakönyvek mi-képen leendő vezetése tárgyában f. hó 1-én dr. B e r k o v i t s Zsigmond elnöklete alatt előjárásági ülést tartott, a melyen a dr. B e r k o v i t s Ferencz képviselőtestületi tag által e tárgyban beadott indítvány egész terjedelmében eredeti szövegében elfogadtatván, az előjárásági a következő határozatot hozta:

Tekintettel arra, hogy a congressusi alapon álló zsidóság egyrésztől őseitől öröklött vallásos elveinek fentartását óhajtja, — de másrészt a cultura előhaladásából folyó követelmények elől sem zárkozhatik el és különösen tekintettel arra, hogy az alkotmányos uton hozott országos törvények előtt meghajolni hazafias kötelességének tartja, a nagyváradai izr. hitközség előjárásági, mint a községi anyakönyvvezető ellenőrző hatósága kimondja, hogy a hitközségi anyakönyveket f. évi október 1-én tül is saját céljai megvalósítására, illetve a hitközségi tagok nyilvánartatása végett tovább vezetetti és ennél fogva minden egyes tagjától elvárja, hogy a népesedési mozgalomnak eddig is anyakönyvezett tényeit ezentul is a hitközségi anyakönyvi hivatalnak bejelenti és mindezen rituális teendőket, melyek alatt e tények eddig anyakönyveltettek, továbbra is teljesíti.

A megváltozott viszonyok folytán egyszerűsített kimondja:

a) hogy házassági elváltásnál a válólevél körül szokásos alakosságokat továbbra is fenntartja, anélkül azonban, hogy az anyakönyvvezető szemben a bírói ítélleten alapuló polgári anyakönyvvezető eljárásával jogositva lenne az újabb házasság hitközségi anyakönyvvezetését megtagadni;

b) hogy a chalice ritualis intézkedése a felek lelkiismeretére bízván, az anyakönyvvezető a házasság anyakönyvelésénél a chalice meg nem történtét akadályul nem tekintheti;

c) csak azon egyes házasságok anyakönyvvezetését engedi meg, melynél a születendő gyermekek egyezség hiányában szülei neme szerint megosztó felekezetben nevelendők, s annál inkább, ha törvényes feltételek megtartása alatt a kötött egyezség értelmében mindkét nembeli gyermekek az izr. felekezethez fognak tartozni;

d) hogy a házasságkötésnél eddig szokásban volt hirdetés elhagyandó, hanem helyette a polgári kötés után az egyházilag is

megáldott és a hitközségi anyakönyvbe bevezetett házasság a legközelebbi szombati vagy ünnepi istentisztelet alatt nyilvánosan kihirdetendő;

o) hogy a házassági díjak leszállítandók.

HIREK.

Szeptember 4. Szerda. Róm. kath. naptár: Rózália. — Protestáns naptár: Rózália. — Görög-keleti naptár (augusztus 23.): Farkas. — A nap kól 5 óra 24 perczkor, nyugszik 6 óra 34 perczkor.

Szabadságharozó emléktárgyak arazagos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölessy-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

László főherceg balesete.

— Saját tudósítónk távirata. —

Kisjenő, szeptember 3.

Égész Kisjenő közönsége részvétellel és aggodással fordul a főhercegi lakhoz, a hol a legmagyarabb főherceg daliás fia, L á s z l ó betegen, átlótt lábbal fekszik az őt ért baleset után.

A főhercegi lak előtt állandóan bul-lámzik a közönség, mely meleg részvétellel várja a főherceg állapotáról kiszivárgó híreket, ámbár vajmi keveset tudni arról, ami odabenn történik. A sürgés-forgás reggel óta tart, orvosok jönnek-mennek s alig győznek felelni a sok kíváncsi kérdésére, hogy jobban van-e már a főherceg, operálták-e s nem kell-e komolyabb bajtól tartani?

Ma délelőtt H i m m e l alezredes is ideérkezett. Vele jött Budapestről J a n n y Gyula tanár, a budapesti Erzsébet-kórház igazgatója, ki L á s z l ó főherceg sebet, P a r e c z Gyula dr. és V a s Sándor dr. aradi, V é k o n y Albert dr. és H u b a y kisjenői orvosok asszisztenciája mellett megvizsgálta.

A főherceg az éjjel rendkivül nyugtalanul töltötte. Sokszor és élénken panaszkodott arról a nagy fájdalomról, melyet a sebesülés okozott s mely nem engedte, hogy elaludjék. Reggel felé tudott csak egy kissé megpihenni s pár órán át nyugodtan aludt.

A m ü t é t e t délben akarták a főhercegen megejteni, de mivel a szintén megbízott K o v á c s egyetemi tanár nem érkezett meg, az o p e r á c z i ó t e l h a l a s z t o t t á k s azt Budapesten fogják keresztülvinni. Így J a n n y orvos az asszisztáló doktorokkal együtt a sebet kimoto, bekötözte s kemény kötésbe rakta.

A fiatal főherceg maga vigasztalta környezetét s csak azt kérdezte, vajjon eltörött-e a csontja?

A főherceget holnap Kisjenőről reggel 9 órakor külön szalonkocsiban Aradra hozzák, hol a kocszi a fél 12 órakor induló pesti vonathoz csatoltatik.

A szerencsétlenség történetéről többféle verzió kering. Legvalószínűbb, hogy a főherceg egy, már megsebesített vadmacskát üldözött s utólérván, azt f e g y v e r é v e l ü t ö t t e. Pompás kétszövű puskájából csak az egyik töltés volt még kilőve, az ütés következtében azonban a m á s o d i k t ö l t é s i s e l s ü l t s a golyó a főherceget térde felett megsebesítette. A töltés explodálásától zsebken-dője meggyuladt s megpörkölődött ruhája is. A löportüst a főherceg kabátja alatt, fent a nyaknál jött ki. A végzetes vadmacskát délután hozták be a főhercegi lakba.

Ma délutánra várják J ó z s e f főherceg és K l o t i l d főhercegnő érkezését, kik táviratilag tudatták a baleset hírére, hogy azonnal utrakelnek.

— Udvari gyász. Lagtelő rendeletre néhai E r z s é b e t oldenburgi örökös nagyhercegné született porosz királyi hercegnőért az udvari gyász szerdától, folyó évi szeptember hó 4-étől fogva hat napon át, változtatás nélkül, bezárólag szeptember hó 9-ig fog viseltetni.

— Városi közgyűlés. Aradváros köztörvényhatósági bizottsága szeptember havi rendes közgyűlését 11-én délután 4 órakor tartja. A részletes tárgysort lapunk más helyén közöljük.

— A postafőnök áthelyezése. Lapunk volt az első, a mely hírül adta, hogy P u r c z e l Béla br. aradi kir. posta és táviratfőnököt áthelyezik. Több budapesti lap most azt írja, hogy Purczell br. Brassóba megy főnöknek s helyét Aradon S z é l Ernő, a budapesti főposta feje foglalja el. S z é l aradi születésű ember, az aradi postán mintegy 10 évig hivataloskodott s ha a budapesti lapok hiradása igaz, régi ismerőst fogunk az új főnökben tudvöznölni.

— Az aradi fa- és fémipari iskolához — mint értesítünk — újabban a következő kinevezések történtek. A faipari osztály felügyelőjévé B a r t o s Domokos budapesti lakost, a fémipari osztályhoz M i l l i g Mátyást, aradi iparost nevezte ki felügyelővé a kereskedelemügyi miniszter.

— Államsegély egy út rendezésére. A kereskedelemügyi miniszter A r a d vármegye közönségének 3000 frt államsegélyt küldött tegnap az a r a d - z á m i út rendezési munkálataira.

— A nyugdíjasok nyugtái. A lelkészeket ezentul egy kötelezettséggel kevesebb terheli. A nyugdíjasok ugyanis mielőtt fölveszik az őket megillető nyugdíjárulékot, nyugtáikat a rendőri igazoláson kívül a pap által is kötelesek láttamoztatni, a mi arra szolgál, hogy ez által életben létüket igazolhassák. Ezen láttamozást a lelkészek tegnap teljesítették utoljára, mert október elsejétől kezdve már az állami a n y a k ö n y v v e z e t ő k e t illeti meg ezen ténykedés.

— Görögkeleti lelkész-választások. S o m o s k e s z i, aradmegyei község görögkeleti lelkésze néhány héttel ezelőtt nyomtalanul eltűnt, s az így üresedésbe jött állásra kiirták a pályázatot. A választást K o r n y a János, borosjenői esperes és B e l á n Vazul esperesi vikárius elnöklete alatt tegnapelőtt ejtették meg. A két jelölt közül K a t o n a Traján 156, R o s k a János pedig 149 szavazatot kapott. A kisebbségben maradt párt, mint levelezőnk írja, nagyon elégedetlen a választással és megakarja semisíttetni.

— Üsszeuzta a vonat. Megrázó szerencsétlenségnek volt színhelye tegnap az aradi pályaudvar. H u s z e k Lajos, az államvasutaknál alkalmazott pályáőr a sinek között járkált, miközben egy álló tehervonat kocsija alatt akart átbujni. A vonat megindult, őt elütötte s a kocszi kerekei ballábán keresztülmenvén, azt b o k á n f e l t ü l e l v á g t á k. A szerencsétlen embert eszméletlen állapotban szállították be a kórházba.

— A jó barátok. G u r a h o n e z község határában a múlt napok egyikén egy női holttestet fogtak ki a Körös folyóból, melyben M a r u s t y e r Lina oselédleányra ismertek. A halál előzményeiből gyilkosságra lehet következtetni, miért is az ügyet szigorú vizsgálat tárgyává tették és alapos gyanúkok alapján G l i g o r Mokrinát, 36 éves bajai illetőségű özvegy asszonyt, vádolják. A szerencsétlenség napján ugyanis e két nő Gurahonczról elindulva, Csucsra akart menni. Azonban utközben pénzüket pálinkára elköltötték és már Baltyele községnél visszafordultak. Midőn utközben a Körös folyóhoz értek, Marustyer Léna fürdeni akart, levetkőzve a folyóba ugrott, honnan többé élve elő sem került. Társnője a helyett, hogy a mezőn dolgozó munkásokat vagy a közeli helység előjáróságát értesítette volna az esetről, Baltyele községbe érvén is-

mét pálinkázni kezdett. A Marustyer Léna után kérdezősködőknek kitérő választ adott s csak erős faggatás után ismerte be, hogy társnője a folyóba fult. Kitérő válasza az a körülmény, hogy az elhalt nőnek haragosa is lehetett, mivel Marustyer Léna szolgálati helyéből állítólag kitartha, arra enged következtetni, hogy a halálesetnél bosszu játszott szerepet és ennek kiderítésére megindítván a vizsgálatot, Gligor Mokrinát átadták a nagy-halmagyi kir. járásbírósnak.

— **Fayl Gábor állása.** Az öngyilkossá lett Fayl Gábor makói főszolgabíró helyét legközelebb végleg be fogják tölteni. Addig is azonban egy érdemes hivatalnokkal helyettesítette a főispán. Mint ugyanis Makóról írják, Csanádmegye főispánja, Szojka Kálmán szolgabíró helyettesítette az állásra, ki hivatalos működését már meg is kezdte.

— **Névmagyarosítás.** Kiskora Lederer Vilmos borosjenői illetőségű bokszei lakos vezetéknevének „Földvári“-ra kért átválttatását a belügyminiszter megengedte.

— **Az aradmegyei közpörház betegforgalmának kimutatása 1895. augusztus hónapban.** Nevezetesen: kórházi beteg maradt a mult óról 87 fi, 76 nő, e hóban felvételt kapott 211 fi, 144 nő = 355. Ezek közül elbocsátott gyógyulva 87 fi, 61 nő, javulva 35 fi, 12 nő, gyógyulatlan 4 fi, 3 nő, meghalt 7 fi, 9 nő. Összes fogyatkozás 133 fi, 85 nő. Maradt ápolás alatt 78 fi, 59 nő. Összesen 137. Ápolási napok száma 5013.

— **Őn is itt van?** E szavakkal rontott neki Longobardo, olasz fürdőhelyen, Cataniában Torresi ügyvéd és lapszerkesztő egy gazdag kereskedő fiának, Girolamo Consoninak. Az ügyvéd-lapszerkesztő szavait hat revolverlövés követte, melyek halálra sebeztek Consonit, aki csak két óra hosszáig élt a merénylet után és konokul megtagadott minden fölvilágosítást a vizsgálóbíróknak. Maga a gyilkos a büntett elkövetése után azonnal görceokba esett és így ötsem lehetett kihallgatni. A longobardoi fürdővendégek azt beszélék, hogy a fiatal Consoni feltűnő módon udvarolt a szerkesztő feleségének.

— **Lázítás az állami anyakönyvvezetés ellen.** A nógrádmegyei Borsos-Berinken a napokban jegyzőválasztás volt, mely alkalommal Schrenker András plébános a népet fölbujtogatta az állami anyakönyvvezetés ellen. A plébános lázító beszédben felszólította híveit, hogy tiltakozzanak az ellen, hogy a község választandó jegyzője egyúttal anyakönyvvezető is legyen, mert az anyakönyvvezető jegyző el fogja hanyagolni a község egyéb ügyeit. Már pedig a jegyző, — mondá a plébános ur, — a község fizetett embere, afőltt nincs joga rendelkezni a kormánynak sőt a község rovására nem szabad más állami munkával terhelni. Csinálja az állam az ő anyakönyvvezetését, akivel akarja, ha szüksége van rá, de ne terhelje vele az adófizető polgárokat, akik sem az állami anyakönyvvezetést, se a polgári házasságot nem kérték. A felszólításnak meg is lett a kívánt eredménye. A jegyzőválasztás vezetésére odaérkezett Hanzély Kálmán rétsági főszolgabíró, miután egyedüli pályázó Boncz Gyulát a község jegyzőjének jelentette ki, távozni akart, midőn előállott az egyik községi képviselő és nyers hangon azt mondta, hogy ők csak az esetben fogják elismerni Bonczot jegyzőjüknek, ha megígéri, hogy nem lesz anyakönyvvezető. Hanzély rendentásította a képviselőt és felszólította a községi bírót, hogy a rakoncátlan embert vezesse ki a tanácssteremből. De a bíró nemcsak, hogy nem vezette ki, hanem még a pártjára állott, ugyazintén a plébános is, ki ugyancsak folytatta kemény megjegyzéseit a kormány ellen, mely a népet nemcsak jogaiból, de még a hitéből is ki akarja forgatni. Most látta csak Hanzély, hogy ő milyen darázsfaszekbe került és hogy micsoda hiba volt tőle, hogy a jegyzőválasztáshoz csendőrfedet nem rendelt

ki, de az egyhangú választásnál ezt teljesen fölöslegesnek vélte. Mikor a lázongás kihatott az utcára is, felszólította a község bíráját, hogy nyomban küldjön egy kocsit csendőrökért, de sem a bíró, sem más ember nem akart befogatni és csendőrökért menni, úgy, hogy végre is Hanzély a saját fogatát volt kénytelen elküldeni. Ezalatt az emberek szitkozódtak és káromkodtak az utcán és a tanácssteremből, sőt arra a hirre, hogy csendőrök érkeznek, a község háza folygyújtásával fenyegetőztek. — De a plébános annál hamarabb eltűnt erre a hirre, mit a magára hagyott nép észrevéve, csöndesedett. De legjobban hatott rájuk Mocsáry odaváló földbirtokos beszéde, ki oszillapította őket, mert hiszen az új törvények nem bántják az állást senkinek és csak a rend érdekében hoztak. Hanzély, ki bámulatos higgadságával és tapintatos eljárásával elejét vette a nagyobb bajnak, hogy a népet el ne keserítse, a csendőrökkel sem fogatott el senkit, hanem a plébános ellen megindította a hivatalos eljárást.

— **Nőuralom Koppenhágában.** A skandináv felsziget hölgyvilága erősen dolgozik a nők emancipációja érdekében és mindenképen be akarják bizonyítani életrevalóságukat. Így Koppenhágában a nyáron egy nagy női iparkiallítás rendezték, a melynek minden egyes tárgyát gyöngéd női kezek hozták létre. A kiállítás különböző osztályokat foglal magában; külön osztálya van a művészet, irodalom, zene, háziipar és nemzetgazdaságnak. A kiállítás ideje alatt számos tudományos felolvasás és hangverseny volt, a melyeken csupa nők működtek közre. A legutóbbi napokban szindarabot is adtak elő, természetesen szintén nőszereplőkkel, amelyben még a férfiszerepeket is nők játszották. Soló-énekesek, karénekesek, zenekar, karmester, mind csupa hölgyekből összeállítva. Az előadáson jelen volt a walesi hercegnő is leányaival, a kik jól mulattak a furcsaságon, a melyet a férfiruhába öltözött nők groteszk mozdulatai mutattak.

— **Rohonczy alapítványa.** Rohonczy Gida, a kinek „Kezdet“ nevű versenylova tudvalevőleg ugyanazon a napon, a mikor Jakabffy Tódor öngyilkossá lett, megnyerte a nyári löversenyek hatodik napjának elnökdíját, a díjat a budapesti önkéntes mentőegyesületnek ajándékozta. Rohonczy Gedeon ma délelőtt a mentőegyesület pénztáránál alapítványa fejében 6530 koronát fizetett le.

— **A villamos kivégzés beszüntetése.** Hosszú kísérletezés után, miután szerencsétlen médiumokon hajmerező módon vetették alá a villamos kivégzés experimentumait, végre kimutatták a tudósok, hogy a villamoság, még ha több ezer Volta-erejű is, nem öli meg az embereket, hanem eszméletre lehet őket hozni. Newyork állam kormányzója, Roswell F. Flower elrendelte, hogy ezt a kivégzést még egyszer utoljára próbálják meg egy rablógylkoson s ha a villamám ütése után fel lehet élesztetni, akkor megkegyelmez neki. Ugy is történt. A rablógylkóst a rendkívül erős villamám ütése dacára fölszéllesztették. D'Arsonval egy másik érdekes esetet is beszél. Egy elektrotechnikus nem kevesebb mint 4600 Volta-erejű áram terített földre s az illetőt czélszerű kezeléssel alig pár percz mulva már visszaadták az életnek. Desprez azt állítja, hogy az ember 500 Volta-erejű folytonos áramot kibír annélkül, hogy ez megölné. Ennek következtében Amerikában a villamos kivégzést beszüntették.

— **Rohan herceg halálához.** A tragikus véget ért fiatal herceg halála sehohsem keltett olyan nagy feltűnést, mint Pozsonyban, ahol a hercegi család esztendőknön keresztül lakott. A gondnokság alá helyezett fiatal herceg atyai örökségét is a pozsonyi árvassék kezelte és ott történt három hét előtt az örökség kifizetése is, a melynél a herceg Rocholl kapitányral és megbízottjával, dr. Neumann pozsonyi ügyvéddel jelent meg. A pozsonyi gyámhatóság, illetőleg a városi főügyész a herceg által megindított perben arra az állápontra helyezkedett, hogy a herceg teljes gyógyulásai a betérjesztett három orvosi bizonyítvány által nincs kellőleg igazolva, a mennyiben azok nem határozott tényeket, csupán feltevéseket tartalmaztak. Az elsőfoku

törvényszék a főügyész érvelései dacára kimondotta a gyámság alól való feloldást. Abban az időben a herceg pozsonyi barátai mindent elkövettek arra nézve, hogy a főügyész a törvényszék végzése ellen ne adjon be felebbezést. Fáradozásuk azonban hiábavaló volt. A pör újból megindult és a herceg ügyvédje ekkor már hat orvosi bizonyítvánnyal igazolta kliense testi és szellemi épségét, a melyekben hat orvostanár hosszas és alapos megfigyelések után kijelentik, hogy a herceg teljesen felhagyott a szeszes italok élvezetével és betegségétől egészen megszabadult. E bizonyítványokban foglalt indokok alapján végre minden forum meghozta a feloldó végzést a gyámság alól. Augusztus tizedikén a fentnevezett urak társaságában jelent meg Rohan herceg a pozsonyi polgármesteri hivatalban, hogy 72 ezer forintot kivevő vagyonát felvegye. A mint a léposon felhaladtak, a viruló színben levő herceg hirtelen össerogyott, úgy hogy két szolga segítségével kellett levinni a portás lakásába, a hol egy óránál hosszabb ideig feküdt az epilepsziára emlékeztető állapotban. Végre annyira magához tért, hogy a vagyon kiadatása körül felmerült formalitásoknak eleget tehetett. A mi azt a több oldalról hangzatosított állításokat illeti, hogy Rohan Ernő herceg sohasem volt elmezavavarodott, hanem csak színlőte azt az állapotot azért, hogy egy hadapród korában elkövetett súlyos katonai vétség miatt a büntetést elkerülje, arra nézve érdekes adatokat olvashatunk ki a pozsonyi árvassék és az aradi rendőrségnél levő aktákból. Egyébiránt szemtanúk vannak arra nézve, hogy a mikor a szerencsétlen herceg a városmajorban levő Schwartzert féle intézetben volt, állandóan azzal foglalkozott, hogy a szintén az intézetben levő Brudermann tábornok oszmáit fényesítette. Az elhunyt hercegnek maradt egy fivére is Rohan József herceg, ki a legnyomorultabb viszonyok között él, erről a fivéről Ernő herceg végrendeletében teljesen megfeledezett.

— **A repülő gépekről ad ki egy szakértő munkát Gyürky András gépészmérnök, ki a híres bronzgyűk föltalálójának, a néhány év előtt oly tragikus véggel kimúlt Uchatzius tábornoknak bajtársa volt s a bronzgyűk föltalálásában is nagy része van. Gyürky hazánkfia akkoriban ugyanis a bécsi arsenálban őrnagyi ranggal szolgált s mint föltalálónak több szabadalmát fogadta el annak idején a hadügyminiszter, u. m. az ugynevezett „Rapidkoher“ nevű gyorsfűzőt, majd a laibachi fényesítő port, melyet még ma is használ a hadsereg. Gyürky később mint hítes vegyész a steini cs. és kir. puskaporgyárba kapott meghívást, s onnan Lionba került, mint az ottani vasművek igazgatója; néhány év előtt nyugalmába ment s most visszavonultan él a gömörmegeyi Tiszolozon. Gyürky már az 50-es évek elején irt ozikket a repülő-gépekkel való kísérletekről a Vasárnapi Újságba. Jelenlegi munkája most az akadémianál és a mérnök-és építész-egyletnél van felülbíralat végett, hogy aztán ezen intézetek közlönyeiben lásson napvilágot.**

— **Iskolakönyvek bekötése csinos kiállításban és olcsó árban eszközöltetik az Aradi nyomdarszvénytársaság könyvkötészetében Arad Csanádi-palota Józseffőherceg-ut 22.**

GYÁSZROVAT.

† **Bogdánfy Gergely.** Villámgyorsan terjedt el tegnap délután Aradon az a hír, hogy az öreg Bogdánfy Gergely elhunyt. A megboldogult öreg ur, aki 77 évet élt, hosszú időt óta betegeskedett s orvosi rég lemondottak arról, hogy megtarthassák az életnek. Vagyonos ember volt, aki mint ügyvéd nagy vagyont szerzett. Tagja volt Aradmegye köztörvényhatósági bizottságának, az ipar-és népbanknak pedig tiszteletbeli elnöke. A szabadságharcban is harcolt, mint honvéd. Az aggastyán tegnap délután hunyt el, végelgyengülésben. Haláláról külön gyászjelentést adott ki az ipar és népbank igazgatósága is. A gyászlapok így hangzanak:

Alólirottak fájó szívvel tudatják a szeretett jó édesapa, após és nagyapa nemes Bogdánfy Gergely, ügyvéd, Aradmegyei törvényhatóságának bizottsági tagja, birtokos-

nak, folyó évi szeptember hó 3-án, életének 77-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. évi szeptember hó 5-én, d. u. 4 órakor fogtak a Főúton u. o. 5 a.) sz. házból a helybeli róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő gyászmezei áldozat f. évi szeptember hó 6-án, d. e. 10 órakor fog a helybeli. Minorita szerzet templomában az egek Urának bemutatni. Aldás es béke lengjen drága emléken! Arad, 1895. szept. 3. Szeberényi-Bogdánffy Mária, Fényes-Bogdánffy Ilonka, Bogdánffy Ilona, Bogdánffy Janka, Bogdánffy Béla, gyermekei. dr. Szeberényi István, dr. Fényes Kálmán, vejei. Szeberényi Gyula, Szeberényi Tibor, Szeberényi Jenő, Szeberényi Olga, Fényes Lajos, unokái.

Az „Aradi ipar- és Népbank” igazgatósága mély megilletődéssel jelenti, hogy érdeműs tisztelheteli elnöke Bogdánffy György ur, folyó hó 3-ik napján, délután 2 órakor jobblétre szenderült. Aldás emlékére! Béke hamvaira! Arad, 1895. szept. hó 3-án. Az Aradi Ipar- és Népbank.

† Özv. Fronhoffer Jánosné elhunytáról vettük részvételt az alábbi gyászlapot: Fronhoffer Róza férjezett Hackenberger Lászlóné saját, nagy férje és kis fia, továbbá testvérei Fronhoffer Irma, Fronhoffer Jenő, Fronhoffer János; Schmidt Antal nejjével és gyermekeivel megtört szívvel jelentik, a forrón szeretett jó anyjuknak, nagyanyjának, anyósának, testvéreinek, sógorjének és nagynénjüknök özv. Fronhoffer Jánosné szül. Schmidt Francziskának, 1895. szept. hó 2-án, d. e. 10 órakor, életének 51-ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai f. hó 3-án, d. e. 10 órakor a halottas háznál (Arad, Koszoru-utca 3. szám) bszenteltetvén, ugyan az nap d. u. 2 órakor Kurticson a róm. kath. vallás szertartásai szerint fogtak örök nyugalomra helyezni. Arad, 1895. szept. 2. Aldás es béke lengjen hamvai felett!

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi kereskedők köre folyó évi szeptember hó 4-én, szerdán este 1/9 9-kor választmányi ülést tart a Pölzi-kávéház emeleti termében. A fontos tárgyszerűtől ülése az uton hívja meg e választmányt az elnökség.

(*) A Kölesey dalkör ma este 8 órakor saját egyleti helyiségében énekpróbát, valamint választmányi ülést tart. Felkértenek a t. tagok, hogy teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Ismételt felhívja az egylet elnöksége, hogy a kik az egyletbe belépni óhajtanak, sziveskedjenek ma este 8 órakor az egylet helyiségében (kereskedelmi akadémia) megjelenni.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

* Tóvölgyi Margit szerződése. Tóvölgy Margit kisasszony, színtársulatunk szépehetségű hősője virágvasárnapról kezdve visszakeresztődött Kreosá nyi Ignác társulatához, Harasztly Hermin mostani hősője pedig a Vígcsinához szerződött. Leszkaynak tehát ez idő szerint hősője is kell gondoskodnia.

* Millenniumi díszmű. Nagyszerű díszmű képzés ezen cím alatt a m. kir. kereskedelemügyi miniszter pártfogása mellett, a m. kir. államvasutak és az ezredéves kiállítás igazgatóságának kezdeményezésére, valamint annak közreműködésével Laurencicz Gyula, e téren hírneves ismert irodalmi vállalkozó kiadása alatt. Ezen képez-díszmű az ismeretes „Röptében a Nagyvilág körül” című műhöz hasonló eredetiséggel fog annak mintájára megjelenni. Nem csak honfitársak részére fog nyggybecsű Albumot képezni, hanem főképpen az egész külföldnek, mely oly kevés tájékozottsággal rendelkezik, a mai Magyarországot illetve, irásban és képben fogja hazánkat bemutálni; így az ezredéves kiállítás nagyszerű építményeit, valamint egy-egy fővárosnak, mint az egész országnak gyönyörű építkezéseit, ezen kívül a magyar kir. államvasutaknak festői fekvésű tájait az Adriától a Kárpátokig, a magas Tátrától Erdély havas-bérezéséig. Hogy pedig ezen páratlan képnyújtomány minden nemzetre nézve hozzáférhetővé tésessék, négy nyelvben fog egyszerre kiadatni, egymint magyarul, németül, francziánul és angolul. A díszmű nagy alakban jelenik meg

12, egyenként 16 képet tartalmazó sorozatban. A füzetnek 40 kros, tehát mesés olcsó ára (az egész mű tehát 12 füzetben csak 4 forint és 80 krba, 8 márka vagy 10 frank), csak olyképpen állapítható meg, hogy részben a kiállítás költségeket államilag fedezik, különben pedig tömeges kelendősegre számíttatik. Megrendelés minden bel- és külföldi könyvkereskedő útján már most eszközölhető, valamint a kiadás igazgatóságánál Budapest, New-York palota.

TÁVIRATOK.

László főherceg állapota.

Kisjenő, szept. 3. (Saj. tud. táv.) A golyó a csontot átfurta. László főherceg heroikus erővel rendelkezik. Maga vigasztalja környezetét.

A czeplédi mandátum.

Budapest, szeptember 3. (Saj. tud. táv.) A czeplédi mandátumra mint jelölteket emlegetik Hegedűs Károly pesti ügyvédet, Takáts József czeplédi ref. lelkész és Molnár Sámuel.

Gál József lemondása.

Nagyszében, szeptember 3. (Saj. tud. táv.) Gál József főrendiházi tag lemondott a metropoliában viselt állásairól, állítólag az egyházipolitikai javaslatok mellett történt szavazásából kifolyólag.

Elítelt angyalcsinálók.

Lugos, szeptember 3. (Saj. tud. táv.) Szenzációs végtárgyalás volt. Magzatelhajtásért a szülésznőt egy évi, Gruszk Vazul gyáros nejét 6 havi börtönre, Debacker Berta vakítóan szép kisaszonyt pedig három havi fogházra ítélték.

Agliardi és a magyar kormány.

Bécs, szeptember 3. (Saj. tud. táv.) Mint hírlík a nunczius teljes erővel igyekszik a magyar kormányval kibékülni és a régi helyzetet visszanyerni. A püspökök békés magatartását neki tulajdonítják. Wlassics miniszterrel már személyesen érintkeztek.

A kolera terjed.

Lemberg, szept. 3. (Saj. tud. táv.) A kolera folyton terjed. Eddig már sok áldozata van. A lakosság közt a rettegés általános.

Ellenzéki bolgár tiszték.

Szófia, szeptember 3. (Saj. tud. táv.) Három ellenzéki tiszt bandát alakított mintegy 30 emberből, és velük a török határba akart átlépni. A bandát azonban a határnál egy hadosztály meglepte és szétszórta. A tisztéket elfogták. (Ebben a táviratban van egy-két furcsaság: az, hogy a bolgár tiszték között vannak „ellenzékiek”, akik a saját felelősségükre háborút indítanak, — ámbár csak bandával lépnék át a határt, s az is nevezetes, hogy egy 30 tagu banda szétszórására egész hadtest volt szükséges. — Talán mégis nagyobb volt az a „banda”? A szerk.)

Rablók garázdálkodása.

Konstantinápoly, szept. 3. (Saját tud. táv.) Az anatóliai vasut mentén egy rablóbanda több házat kirabolott. Ot embert agyonütöttek, köztük egy magyart és egy osztrákot. Nagykövetünk a portát kárpotlásért megkereste. A vonatok fegyveres kísérettel közlekednek.

KÖZGAZDASÁG.

Az aradi első takarékpénztárnak forgalmi kimutatása 1895. augusztus hórol.

I. Betételek.	
Álladék mult hó végén	frt 3.974,009.51
Betételek folyó hóban	140,992.79
Összesen	frt 4.115,002.30
Visszafizetések mult hóban	242,946.98
Álladék folyó hó végén	frt 3.872,055.32
II. Leszámitolás.	
Váltótárca-álladék mult hó végén	frt 1.797,375.35
Leszámitolt váltók folyó hóban	611,267.06
Összesen	frt 2,408,642.41
Lejárt váltók mult hóban	582,864.63
Váltótárca-álladék folyó hó végén	frt 1.875,777.78
III. Előlegezések kézi zálogokra.	
Álladék mult hó végén	frt 1.128,570.25
Előlegeztetett folyó hóban	77,930.36
Összesen	frt 1.206,500.61
Bejárt előlegek mult hóban	83,714.—
Álladék folyó hó végén	frt 1.122,786.61
IV. Jelzálogos kölcsönök.	
Álladék mult hó végén	frt 1.481,127.—
Előlegeztetett folyó hóban	18,891.—
Összesen	frt 1.500,018.—
Törlesztetett mult hóban	4,440.—
Álladék folyó hó végén	frt 1.495,578.—
VII. Pénztárforgalom.	
Álladék mult hó végén	frt 37,245.38
Bevételek folyó hóban	1026,494.55
Összesen	frt 1063,739.93
Kiadások mult hóban	1042,354.73
Pénztári álladék folyó hó végén	frt 21,385.20
Arad, 1895. július hó 31. Az igazgatóság.	

Az aradmegyei takarékpénztár forgalmi kimutatása 1895. aug. haváról.

Betételek.	
Álladék a mult hó végén	4.429,492.45
Betételek a folyó hóban	141,541.80
Összesen	4.571,034.25
Visszafiz. betétek f. hóban	167,764.17
Álladék a folyó hó végén	4.403,270.08
Leszámitolás.	
Tárcaállomány m. hó vég.	2.615,107.76
Leszámitoltatott f. hóban	709,925.41
Összesen	3.325,033.17
Bejárt folyó hóban	677,931.65
Tárcaálladék f. hó végén	2.647,101.52
Előlegezés kézi zálogokra.	
Raktárállomány m. hó vég.	1.929,971.13
Előlegeztetett folyó hóban	615,375.57
Összesen	2.545,346.70
Beváltatott folyó hóban	486,387.43
Raktárálladék f. hó végén	2,058,959.27
Jelzálogos kölcsönök.	
Álladék mult hó végén	787,842.20
Uj kölcsönök folyó hóban	3900.—
Összesen	791,742.20
Törlesztetett folyó hóban	2,243.—
Álladék folyó hó végén	789,499.20
Amortisationalis záloglevél kölcsönök.	
Álladék a mult hó végén	693,224.06 1/2
Előlegeztetett folyó hóban	11,000.—
Összesen	704,224.06 1/2
Törlesztetett folyó hóban	—
Álladék folyó hó végén	704,224.06 1/2
Záloglevelek.	
Álladék a mult hó végén	682,350.—
Kibocsájtott folyó hóban	—
Összesen	682,350.—
Kiszorított és beváltatott mult hóban	15,650.—
Álladék folyó hó végén	666,700.—
Pénztárforgalom.	
Pénztárkészlet m. hó vég.	38,591.74
Bevételek folyó hóban	1.655,054.85
Összesen	1.693,646.59
Kiadások folyó hóban	1.630,968.56
Pénztármaradványf. hó vég.	62,678.03
Kelt Aradon, 1895. augusztus 31-én. Az igazgatóság.	

Az aradi ipar- és népbank forgalmi kimutatása 1895. évi auguszt. haváról.

Takarékpénztári betételek:	
Betét-maradvány mult hó végéről	frt 1.624,881.59
Folyó hóban betét	frt 315,399.51
Összesen	frt 1.940,281.10
Visszafizetett betét folyó hóban	frt 322,750.86
Betét-maradvány folyó hó végével	frt 1.617,530.24
Váltó-tárca:	
Álladék mult hó végével	frt 983,316.84
Leszámitoltatott folyó hóban	frt 637,153.85
Összesen	frt 1,620,470.59
Beváltatott és forgattatott	frt 556,857.14
Marad tárca-álladék folyó hó végével	frt 1063,613.45
Aradi hitelegyet:	
Álladék mult hó végével	frt 229,912.88
Folyó hóban adott kölcsönök	frt 7,886.—
Összesen	frt 237,798.88
Törlesztetett folyó hóban	frt 3,710.—
Álladék folyó hó végével	frt 234,088.88

Előlegek kéziadlogra:

Álladék múlt hó végével	frt 1,031,100.33
Folyó hóban új előleg adatott	frt 57,804.81
Osszesen	frt 1,088,904.64
Ebből visszafizetett folyó hóban	frt 61,965.11
Álladék folyó hó végével	frt 1,026,939.53

Jelzálogkölcsönök:

Álladék múlt hó végével	frt 364,109.--
Új előleg folyó hóban	frt 780.--
Osszesen	frt 364,889.--
Visszafizetett folyó hóban	frt 3,507.--
Álladék folyó hó végével	frt 361,382.--

Pénztár:

Maradvány múlt hó végével	frt 81,052.97
Bevétel folyó hóban	frt 1,918,657.18
Osszesen	frt 1,999,710.15
Kiadás folyó hóban	frt 1,937,016.50
Pénztármaradvány folyó hó végével	frt 62,793.65

Arad, 1895. aug. 31.

Az Igazgatóság.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár forgalmi kimutatása 1895. aug. haváról.

I. Betételek.

Álladék múlt hó végén	frt 3,650,088.64
Betételek folyó hóban	frt 299,798.02
Osszesen	frt 3,949,886.67
Visszafizetések folyó hóban	frt 208,555.86
Álladék folyó hó végén	frt 3,741,330.81

II. Leszámitolás.

Váltótárca-álladék múlt hó végén	frt 2,164,844.98
Leszámitolt váltók folyó hóban	frt 613,480.11
Osszesen	frt 2,778,325.09
Bejárt váltók folyó hóban	frt 596,073.23
Váltótárca-álladék folyó hó végén	frt 2,182,251.86

III. Előlegek kézi adlogokra.

Álladék múlt hó végén	frt 3,066,339.95
Előlegeztetett folyó hóban	frt 564,638.26
Osszesen	frt 3,630,978.21
Bejárt előlegek folyó hóban	frt 462,218.85
Álladék folyó hó végén	frt 3,168,759.36

IV. Jelzálogos kölcsönök.

Álladék múlt hó végén	frt 1,009,556.78
Előlegeztetett folyó hóban	frt 2,060.--
Osszesen	frt 1,011,616.78
Törlesztett folyó hóban	frt 6,975.--
Álladék folyó hó végén	frt 1,004,641.78

V. Pénztárforgalom.

Álladék múlt hó végén	frt 48,619.76
Bevételek folyó hóban	frt 1,406,906.91
Osszesen	frt 1,455,526.67
Kiadások folyó hóban	frt 1,424,110.55
Pénztári álladék folyó hó végén	frt 31,416.12

Arad, 1895. aug. 31-én.

Az Igazgatóság.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog özég jelenléte. —

Budapest, szeptember 3.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kínáltak, a vételkedv is jó volt, s az irányzat kellemes maradt, elkelt 55000 mm. jól tartott napirakon.

Tiszavidéki	mmásza	kilogramm	frt
	150	82.	6.60
	100	81.	6.60
	800	82.	6.65
	500	81.	6.65
	400	81.	6.65
	1100	81.	6.67 ^{1/2}
	500	81.	6.67 ^{1/2}
	1500	81.	6.67 ^{1/2}
	900	81.	6.67 ^{1/2}
	1200	81.	6.62 ^{1/2}
	100	81.	6.67 ^{1/2}
	1000	81.	6.67 ^{1/2}
	1000	81.	6.70
	100	81.	6.60
	100	80.	6.60
	300	80.	6.50
	100	80.	6.50
	100	80.	6.70
	400	80.	6.65
	400	80.	6.60
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	100	81.	6.57 ^{1/2}
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45
	200	79.	6.57 ^{1/2}
	100	78.	6.35
	100	81.	6.55
	100	81.	6.60
	1500	80.	6.62 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	400	80.	6.47 ^{1/2}
	200	81.	6.55
	100	79.	6.45

1214/895.

878

Pályázati hirdetmény.

Kisjenő községben elhalálozás folytán megüresedett községi szülésznői állás betöltésére f. évi szeptember hó 18-ik napja d. e. 9 órája Kisjenő községhezához ezenel kitűzetik; mire pályázni kívánók azon hozzáadással értesíttetnek, hogy kellően felszerelt kérvényeket alólirott községi előjárásához folyó évi szeptember hó 16-ik napjáig annyival inkább adják be, mivel későbbben érkező kérvények figyelmen kívül hagyatnak.

Az állással évi 40 frt készpénz fizetés — s minden egyes szülési esetről 1 frt ellátása díj van egybekötve — teljes vagyontalanok ingyen látandók el kellő szülésznői segélylyel.

Kelt Kisjenőn 1895. augusztus 26.

Hirsch Béla
jegyző.Vahl János
bíró.**Illés-utca 87. sz. alatt fekvő**

mely áll 3 kényelmes szoba,
2 konyha és minden hozzá-
tartozóból,

szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető

Alexa Ávrámnál
Mikalakán.

881

18660/895.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi miniszterium Neuman testvérek aradi szeszgyár tulajdonosok által Arad sz. kir. város belterületén, Poltura és Gáj külvárosoknak a belvárossal való összekötése végett tervezett közúti vasutnak közigazgatási bejárása határidejéül f. évi augusztus hó 31-ik napjának d. e. 9 óráját, összejöveteli helyül pedig a városház tanácstermét tűzte ki.

Erről mindazokat, akik netán a tervezett vasut által érdekelve vannak, azzal értesítjük, hogy a közigazgatási bejárás alkalmával a tárgyaláson részt vehetnek.

Arad, 1895. évi augusztus hó 26.

A városi tanács.

656/1895. gazdász.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a jelenleg Farkas Izsák által haszonbérlet Gáj, Orovil-utcai 37. és 38. üres teleknek 1895. évi október 1-től kezdve 3 egymásután következő évre való bérbeadásairól folyó évi szeptember 16-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár 100 frt évi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban. Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1895. évi szeptember hó 2-án tartott üléséből.

Kiadta: **Vannay**
aljegyző.

M. k. államvasutak bpest-jobbparti üzletvezetősége.

33720. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Budapest-Ferencváros állomásán mintegy 30000 köbméter földmunka fog létesíttetni s ennek kiadása tárgyában ezennel nyilvános pályázat hirdettetik, melyre a jogérvényesen felszerelt ajánlatok legkésőbb folyó évi szeptember hó 14-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségének titkárságánál benyújtandók.

Később beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok közt a szabad választás jogát, tekintet nélkül az árra, magunknak tartjuk fenn.

Bánatpénz fejében legkésőbbben f. évi szeptember hó 13-án déli 12 óráig 1000 azaz egyezer forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a budapest-jobbparti üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál lefizetendő.

Készpénz után kamat nem követelhető az értékpapirok pedig a budapesti illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett napi árfolyam szerinti; de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

A lepecsételt ajánlatok borítékai következő felirással látandók el: Ajánlat a magy. kir. államvasutak Budapest-Ferencváros rendező pályaudvarán létesítendő földmunkákra.

A helyszínrajz, keresztmetszvények valamint a szerződés építési és pálya fentartási osztályánál naponta délelőtt 8—12 óra között megtekinthetők.

Budapesten, 1895. évi augusztus havában.

Az üzletvezetőség.

15926/1895.

Hirdetmény.

A földmívelésügyi m. kir. miniszterium intévénye nyomán közhírré tesszük, hogy az idei őszi katonai lóvásár Aradon f. évi október hó 7-én fog megtartatni.

A részletes tervezet a levéltárban megtekinthető.

Arad, 1895. július 24.

A városi tanács-

10708/895. k. h.

Hirdetmény.

Jellinek és Schlésinger aradi fa kereskedő cég az Arad városától bérbe vett s az élőviz csatorna, nagyvárad ut, valamint a Part utca által határozott 636 □-öl föld területen tűzifa raktárra telepengedély iránt folyamodván az 1884. XVII. t. cz. 27 §-a értelmében a telepengedély tárgyalására határidőül f. évi szeptember hó 7. napjának d. u. 5 óráját kitűzöm s arra az értekeltek ez uton is azzal hivatnak meg, hogy a telep helyszínrajza a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál f. évi szeptember hó 6 napjáig bármikor a hivatalos órák alatt megtekinthető s a netáni észrevételek ugyanott írásban, előszóval pedig a helyszínén megtehető, mert a mennyiben köztekintetek gátíólag fel nem merülendnek, a telepengedély az idézett törvény 30 §-a értelmében ki fog adtatni.

Arad, 1895. augusztus 30.

Sarlot Domokos

főkapitány.

Minden végeladásnál is olcsóbban
vásárolhatnak

Heuduschka Vilmos

— árúházában, —

aki üzletének áthelyezése miatt az összes árukat mélyen leszállított, még gyári áron alul is árusítja el, mire a szives meggyőződésért a közönség b. figyelmét feihívja.

Különösen említésre méltó:

GIBL-féle divatkolmók,
Ginszkey és Protezni-féle futó- és szalon szőnyegek,
függönyök és garnitúrák különösen nagy választékban,
Siegl-féle Creász-vászon és asztalterítékek,
Mai és Holfeld-féle Rumburgi vásznak,
Schroll-féle schiffon,
Kanavász, sephier,
Pamut és czérna vászon, különös nagy raktár és olcsó árban.

Csipke függönyök és paplanok
és még számtalan itt elő nem sorolt cikkek.

Kiváló tisztelettel
Heuduschka Vilmos,
Asztalos Sándor-utca 5-ik sz.

872

AZ
Aradi Közlöny
kiadóhivatala.

Könyv-
kötészet
műintézet.

ARADI

NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVNYOMDAI ÉS KÖNYVKÖTÉSZETI

MŰINTÉZETE

ARADON,

fő-ut 51. sz. Arad-csanádi vasutak palotájában.

Ezennel van szerencsénk a tetemesen megnagyobbított és a legdivatosabb betűkkel, valamint egy amerikai, három nagy gyorsajtó, nemkülönbön betűtömöntő-, simító-, perforáló-, fűző-, vágó- és más egyéb segéd gépekkel ujonnan felszerelt és légszeszajtó erőre berendezett

könyvnyomdai műintézetünket

a n. é. közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlani.

Nyomdánk oly módon van felszerelve, hogy nemcsak az összes vidéki hanem bármely fővárosi nyomdával kiállja a versenyt, úgy nyomdatermékeink pontos tiszta, hibátlan tetszetős kiállítása, mint azok mérsékelt ára tekintetében.

Könyvnyomdánk nagyobbítása alkalmával **könyvkötészetünket** is ujonnan felszereltük s így minden e szakkörben vágó munkák készítését a legdiszesebben és pontosan eszközöljük.

Továbbá felkaroltuk a legkülönbözőbb **papirzsák és zacskók** gyártását valamint czégnyomással való ellátását tetszésszerű kiállításban a legmérsékeltébb árak mellett.

Kiváló tisztelettel

Aradi nyomda részvénytársaság.

Telefon sz.
151.

Telefon sz.
151.

T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk továbbá, hogy
Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat
(Szabadságtér 20. sz. TELEFON 265. SZ.) képviselőséggel ruháztuk fel,
ki elfogad minden a nyomdánkat valamint az
„ARADI KÖZLÖNY“
kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Nyomatványok

készíttetnek:

Napi-, hetilapok,
továbbá

szaklapok és folyóiratok előállítás

szépséges és jutányos kivitelben;

bármily terjedelmű regények,

elbeszélések

és egyéb művek nyomtatása és kiadása.

Meghívók,

tánczrendek, névjegyek, gyászjelentések

a legdiszesebb kiállításban.

Jegyzékek számlák, ozhekártyák, le-
velpapírok és borítékok leggyor-
sabbán olcsón készíttetnek.

Vidéki megrendelések

pontosan teljesíttetnek.

Könyvkötészetünk

nagy sulyt fektet különféle
dizsmunkák készítésére külföldi
minták szerint

írómappák, ékszerdobozok,

képkerekek,

tánczrendek,

bőrmetszett és bőrdombormű

legdiszesebb

és legizlésesebb kivitel-
ben.

Papirzacskó
gyár.

Betű
tömöntöde.